

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.5.29>

PROBLEMY EMERYTALNEJ FORMY OCHRONY SOCJALNEJ PRACOWNIKÓW PROKURATURY UKRAINY

Yevheniia Omelianenko

studentka Wschodnioukraińskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Wołodymyra Dala

(Siewierodoneck, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0003-4168-9759

yevheniakuprun@ukr.net

Adnotacja. Artykuł poświęcono ujawnieniu aktualnych problemów emerytalnej formy ochrony socjalnej pracowników prokuratury Ukrainy. Na podstawie krytycznej analizy przepisów prawa autor podkreśla zbiór problemów, z których główne to: zniesienie specjalnego świadczenia emerytalnego prokuratorów, czyli odmowa sprawiedliwego odszkodowania za ograniczenia, zakazy związane z wykonywaniem pracy prokuratorskiej, intensywność tej pracy, a także narzędzie zapobiegania korupcji w prokuraturze; ustalenie wysokości maksymalnej emerytury prokuratora, natomiast maksymalna wysokość miesięcznego dożywotniego utrzymania pieniężnego sędziego jest uznawana za taką, że nie spełnia Konstytucji Ukrainy. Zwraca się uwagę na fakt, że obniżenie standardów emerytalnych pracowników prokuratury w Ukrainie wiąże się z motywami oszczędzania wydatków budżetu państwa na sferze społecznej. Wskazuje się, że takie praktyki stosuje się również w państwach członkowskich Unii Europejskiej (np. w Czechach), jednak takie działania państwa mają charakter tymczasowy i są związane ze skrajnie kryzysowym stanem gospodarki (np. w okresie pandemii COVID-19).

Słowa kluczowe: emerytury pracowników publicznych, emerytury prokuratorów, reforma emerytalna, świadczenia emerytalne, pracownicy prokuratury, ochrona socjalna.

PROBLEMS OF THE PENSION FORM OF SOCIAL PROTECTION FOR EMPLOYEES OF THE PROSECUTOR'S OFFICE OF UKRAINE

Yevheniia Omelianenko

Applicant of East Ukrainian National University

named after Volodymyr Dahl (Severodonetsk, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0003-4168-9759

yevheniakuprun@ukr.net

Abstract. An article is devoted to revealing the actual problems that confront employees of the prosecutor's office in Ukraine in terms of their pensions. Using a critical analysis of the legislative norms, the author identifies several problems with the pension system. Firstly, such a problem is the abolition of special pension provisions for prosecutors. This is a problem since it actually means the state's refusal to fulfill the obligation to fairly compensate prosecutors for restrictions and prohibitions related to their performance of prosecutorial work, as well as the obligation to compensate for the high intensity of prosecutors' work. Firstly, such a problem is the abolition of special pension provisions for prosecutors. It actually means the state's refusal to fulfill its obligation to fairly compensate prosecutors for restrictions, and prohibitions related to their performance of prosecutorial work. In addition, it actually means the state's refusal to fulfill its obligation to compensate for the high intensity of prosecutors' work. Aside from this, the article points out that the reduction in the pension standards for employees of the prosecutor's office in Ukraine is associated with the motive of saving state budget expenditures on social areas. This practice is also used in the Member States of the European Union (for example, in the Czech Republic). At the same time, such desocial actions in the EU are temporary and are associated with an economic crisis (for instance, during the COVID-19 pandemic).

Key words: employees of the prosecutor's office, pension provision, pension reform, pensions of civil servants, pensions of prosecutors, social protection.

ПРОБЛЕМИ ПЕНСІЙНОЇ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

Євгенія Омеляненко

здобувачка Східноукраїнського національного університету

імені Володимира Даля (Северодонецьк, Україна)

ORCID ID: 0000-0003-4168-9759

yevheniakuprun@ukr.net

Анотація. Стаття присвячена розкриттю актуальних проблем пенсійної форми соціального захисту працівників органів проkuratury України. На основі критичного аналізу норм законодавства автор виокремлює сукупність

проблем, основними з яких є: скасування спеціального пенсійного забезпечення прокурорів, що є відмовою від справедливої компенсації за обмеження, заборони, пов'язані з виконанням прокурорської роботи, інтенсивністю цієї роботи, а також інструментом запобігання корупції в прокуратурі; встановлення розміру максимального розміру пенсії прокурора, тоді, як максимальний розмір щомісячного довічного грошового утримання судді визначений таким, що не відповідає Конституції України. Звертається увага на те, що зниження в Україні стандартів пенсійного забезпечення працівників органів прокуратури пов'язується з мотивами економії видатків Державного бюджету на соціальну сферу. Вказується на те, що подібна практика використовується також й в державах-членах Європейського Союзу (наприклад, в Чехії), однак, такі дії держави мають тимчасовий характер й пов'язуються із вкрай кризовим станом економіки (наприклад, в період пандемії COVID-19).

Ключові слова: пенсії державних службовців, пенсії прокурорів, пенсійна реформа, пенсійне забезпечення, працівники органів прокуратури, соціальний захист.

Постановка проблеми. Належне нормативно-правове регулювання правового статусу держслужбовців є передумовою успішного розвитку будь-якої держави (Коротких, 2019: 5). Не є виключенням з цього правила також і достатнє упорядкування права публічних службовців на пенсію. При цьому саме пенсійне забезпечення працівників прокуратури вже тривалий час є складовою проблемою зниження соціальних стандартів держави відносно професійних публічних службовців та працівників загалом. Правовою основою відповідних заходів були закони України, зокрема, 2014 р. № 1166-VII, 2011 р. № 3668-VI та 2017 р. № 2148-VIII. Важливість цієї тенденції обумовлена загальною соціально-правовим значенням пенсійного забезпечення працівників органів прокуратури, враховуючи наступне: 1) пенсійне забезпечення є соціальним вектором визначеності майбутнього працівників органів прокуратури; 2) пенсійне забезпечення є особливим й традиційним для соціальних держав проявом людиноцентристського підходу держави до працюючих в її інтересах та суспільства осіб. Враховуючи вказані обставини, вбачається необхідність в з'ясуванні актуальних питань правового регулювання пенсійної форми соціального захисту працівників органів прокуратури.

Аналіз наукової літератури та невирішені раніше питання. На сьогоднішній день відсутні наукові дослідження та розвідки, присвячені поточним проблемам пенсійної форми соціального захисту працівників органів прокуратури України, хоча наявні наукові праці вчених (серед яких: В.В. Безусий, О.В. Епель, В.О. Журавель, М.І. Іншин, Л.Ю. Малюга, О.В. Павліченко, О.П. Рудницька, Д.І. Сіроха, С.О. Цимбалюк, Р.І. Шабанов та ін. науковці), в яких розкриваються різні проблеми цієї форми соціального захисту. Відтак, можемо дійти думки, що відповідні наукові напрацювання можуть бути використані в якості теоретичного підґрунтя, крізь призму якої можна буде проаналізувати проблематику пенсійної форми соціального захисту зазначеного кола працівників.

Метою статті є з'ясування актуальних проблем пенсійної форми соціального захисту працівників органів прокуратури України. Для досягнення цієї мети слід виконати наступні завдання: 1) на основі аналізу чинного законодавства виокремити основні проблеми пенсійної форми соціального захисту працівників органів прокуратури; 2) проаналізувати окремі проблеми правового регулювання пенсійного забезпечення працівників органів прокуратури України в контексті проблем правового регулювання працівників прокуратури держав-членів ЄС, в яких наявні аналогічні проблеми; 3) узагальнити результати дослідження.

Виклад основного матеріалу. Комплексний аналіз норм законів України 1998 р. № 16/98-ВР, 2003 р. № 1058-IV, 2015 р. № 889-VIII, а також 2014 р. № 1697 дозволяє дійти висновку, що пенсійна форма соціального захисту працівників органів прокуратури України характеризуються наступними основними проблемами:

1) скасування спеціального пенсійного забезпечення прокурорів є відмовою від справедливої компенсації за обмеження, заборони, пов'язані з виконанням прокурорської роботи, інтенсивністю цієї роботи, а також інструментом запобігання корупції в прокуратурі. Запровадження в Україні спеціальних пенсій прокурорів, так само, як і суддів, держслужбовців, народних депутатів та інших категорій працівників (службовців) обумовлено не тим фактом, що ці особи займають особливе становище в соціальній структурі Українського народу (тобто, не є актом дискримінації), а особливостями їх правового статусу та характером трудових (службових) обов'язків. Зокрема, в Зауваженнях Головного юридичного управління на проєкт ЗУ про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи (від 31 травня 2011 р. № 7455) від 7 липня 2011 р. наголошувалось на тому, що «спеціальне пенсійне забезпечення цих осіб обумовлюється необхідністю компенсації втрати їх доходів у зв'язку із законодавчими обмеженнями їх діяльності, зокрема заборонаю здійснювати будь-яку оплачувану діяльність, а також виконувати роботу на умовах сумісництва (за деякими винятками) тощо. Також це є одним із державних заходів у протидії корупції. Інакше у цій боротьбі залишаються лише каральні заходи для осіб, які виконують функції держави, що навряд чи буде стимулювати людей до служби державі» (Зауваження Головного юридичного управління на проєкт Закону України про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи, 2011). Попри такі зауваження Головного юридичного управління, відповідний законопроект був прийнятий 8 липня 2011 р., в результаті чого розпочався процес зниження соціальних стандартів прокурорів й в частині їх пенсійного забезпечення.

Загострило відповідну проблему прийняття 3 жовтня 2017 р. ЗУ № 2148-VIII, яким було передбачено повну зміну засад нарахування пенсій. Відповідно до цього законодавчого акту з 1 листопада 2017 р. пенсійне забезпечення держслужбовців загалом і прокурорів, зокрема, повинне здійснюватися згідно норм ЗУ 2003 р. № 1058-IV. На підставі цього розпочалось запровадження «єдиного підходу до призначення трудових пенсій різним категоріям громадян» (Гуменюк, 2021: 44). Такі кроки законодавця, є очевидно несправедливими, адже ґрунтуються на ідеї формальної рівності, яка ігнорує фактори трудової діяльності прокурорів,

характер прокурорської роботи, численні ризики для життя та здоров'я (також загрози пошкодження, знищення майна) прокурора, близьких їм осіб у зв'язку із виконанням ним функцій прокурора. Тобто, спеціальні пенсії прокурорам не є ознакою їх привілейованості в українському суспільстві, яка шкодить ідеям соціальної та правової держави (навпаки, працівники прокуратури є особливою верствою населення, яка забезпечує своєю працею правопорядок у державі), а є проявом справедливого відношення держави до службовця, котрий добросовісно, добросеречно та ефективно виконував свої обов'язки певний період часу, достатній для набуття права на отримання пенсії.

Слід звернути увагу на те, що множина інших законодавчих спроб обмежити обсяг соціальних гарантій окремих груп категорій громадян, серед іншого й в частині їх пенсійного забезпечення і низці рішень Конституційного Суду України (далі – КСУ) (зокрема, в рішеннях від 6 липня 1999 р. № 8-рп/99 у справі № 1-16/99 та від 20 березня 2002 р. № 5-рп/2002 у справі № 1-15/2002, від 11 жовтня 2005 р. № 8-рп/2005 в справі № 1-21/2005, від 22 травня 2008 р. № 10-рп/2008, від 20 грудня 2016 р. № 7-рп/2016 в справі № 1-38/2016) визнавалися такими, що не відповідають Основному ЗУ. Попри це, по сьогодні КСУ ще не розглядав на предмет конституційності поширення дії ЗУ 2011 р. № 3668-VI на прокурорів, хоча окремі норми цього законодавчого акту розглядалися Судом крізь призму ЗУ 2016 р. № 1402-VIII.

У зв'язку з викладеним погодимось із провідною українською вченою О.Л. Кучмою в тому, що принципи права та юридичні позиції КСУ вказують на: а) необхідність повернення пенсійного забезпечення окремих категорій громадян, а саме прокурорів «у колишнє правове русло»; б) потребу «переосмислення питання пенсійного забезпечення всіх категорій осіб, яким скасовано норми щодо пенсійного забезпечення, призначеного за спеціальним законодавством» (Кучма, 2019: 149), що узгоджується із ідеєю недискримінації (таким чином буде відновлений правопорядок не в сфері пенсійного забезпечення не лише для прокурорів, але й для інших працівників, пенсійне забезпечення яких врегульовується нормами спеціальних законів).

Не в достатній мірі доречним для відмови у вказаних пропозиціях є політика економії Державного бюджету України. В цьому контексті слід наголосити, що Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ), «постійно звертаючи увагу на недосконалість законодавчого регулювання в Україні соціального захисту осіб, неодноразово вказував на те, що у справах щодо виплати органами державної влади певних грошових коштів, у тому числі і перерахунку пенсій на користь скажників, неприйнятними є жодні аргументи державних органів щодо ухилення від цього, зокрема – і посилання на брак коштів» (Безкровний, 2017: 13). Важливість цього неможливо недооцінити, адже, як зазначає КСУ в абз. 5 п. 4 мотивувальної частини рішення 2001 р. № 12-рп, стале забезпечення фінансування органів прокуратури з метою створення належних умов для їх функціонування та діяльності прокурорів – це одна з конституційних гарантій реалізації прав і свобод громадян, їх судового захисту, адже робота прокуратури «тісно пов'язана з діяльністю судів». Конкретизуючи цю юридичну позицію в абз. 5 п. 2.3 мотивувальної частини рішення КСУ 2019 р. № 7-р Суд наголосив на тому, що «стале забезпечення фінансування судів з метою створення належних умов для їх функціонування потребує також сталого фінансування органів прокуратури, зокрема, належного соціального захисту їх працівників та осіб, які вийшли на пенсію. Потреба у належному соціальному захисті працівників органів прокуратури впливає з характеру покладених на них службових обов'язків у зв'язку з виконанням ними функцій держави, є гарантією незалежності їх діяльності у ефективному судовому захисті прав громадян». Разом із тим, вказуючи на неприпустимість виправдання скасування спеціальних пенсій потребами економії Державного бюджету України слід врахувати й той факт, що на сьогоднішній день Україна перебуває в складній економічній ситуації, обумовленій наслідками пандемії коронавірусної інфекції COVID-19, а також тривалою Російсько-Українською війною.

Відтак, визнаючи неприпустимість зниження соціальних стандартів в частині пенсійного забезпечення прокурорів (також інших груп публічних службовців, які раніше мали право на спеціальні пенсії), на що вказує ЄСПЛ та КСУ, а також враховуючи численні економічні кризові явища в Україні, повномасштабну війну на території України, доходимо висновку, що в цьому питанні сьогодні не можна бути категоричним. Найбільш доцільним підходом в цьому питанні має бути солідаризація публічних службовців (також тих, хто знаходиться у відставці) з державою, яка знаходиться в кризовому безпековому стані. За таких підходом відновлення спеціальних пенсій повинно відбутись тоді, коли в Україні стабілізується економічна та політична ситуація. Зазначимо, що схожий підхід використовувався, зокрема, в Чехії під час пандемії коронавірусної інфекції COVID-19, хоча в 2022 р. на цьому тлі чеський Уряд почав зловживати цією практикою, що неприпустимо. Так, аналізуючи повідомлення Міністерства праці та соціальних справ, доходимо висновку про те, що базова заробітна плата прокурора в 2020 та 2021 рр. становила 90784,80 CZK (135901,04 UAH станом на 24 серпня 2022 р.) (O vyhlášení výše platové základny pro určení platu státních zástupců podle zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů : Sdělení Ministerstva práce a sociálních, 2019, 2020), а в 2022 р. – 96287,40 CZK (144089,07 UAH станом на 24 серпня 2022 р.) (O vyhlášení výše platové základny pro určení platu státních zástupců podle zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů : Sdělení Ministerstva práce a sociálních, 2021). Як можемо помітити, в 2021 р. заробітна плата прокурорів, так само, як і суддів залишалась в тому ж розмірі, що і в 2020 р. з огляду на політику «заморожування» заробітних плат публічних службовців, яка була запроваджена в Чехії з мотивів економії публічних коштів та мінімізації стагнації економіки, яка перебувала під відповідними

ризиками в результаті пандемії COVID-19 (Platy ústavních činitelů by měly zůstat stejné jako loni, schválila vláda, 2021; Vláda schválila zmrazení platů ústavních činitelů, soudců a státních zástupců na loňské výši, 2022). Разом із тим, слід звернути увагу на те, що в 2022 р. з приходом до влади в Чехії нового складу уряду знову постало питання про зниження та подальше заморожування заробітних плат прокурорів і суддів, що викликало обурення Союзу державних прокурорів Чехії. В своєму зверненні від 7 січня 2022 р. Союз наголосив на тому, що в повній мірі усвідомлює складну економічну ситуацію в Чехії, в основному викликану пандемією COVID-19, що триває, і тому раніше не заперечував проти заморожування зарплат прокурорам і суддям на весь 2021 р., демонструючи таким чином свою солідарність з політикою держави стосовно забезпечення епідеміологічної безпеки населення та вирішення проблем дефіциту бюджету. Попри це, бажання уряду заморозити, а з лютого 2022 р. фактично знизити оклади прокурорам і суддям, на думку Союзу, «є неприйнятною процедурою, котра порушує правові правила розрахунку заробітної плати в судових органах, що діяли роками», а саме за принципом: «у разі економічного зростання зарплати прокурорів та суддів відносно зростають, а в разі кризи вони автоматично знижуються» (Stanovisko Unie státních zástupců ke snižování platů v justici, 2022);

2) встановлення розміру максимального розміру пенсії прокурора, тоді, як максимальний розмір щомісячного довічного грошового утримання судді визнаний таким, що не відповідає Конституції України. У ч. 1 ст. 2 ЗУ 2011 р. № 3668-VI передбачається, що максимальний розмір пенсії прокурорів (враховуючи також індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством та ін., «крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною») не може перевищувати 10 прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Між тим, у відповідності до ч. 1 ст. 7 ЗУ «Про Державний бюджет України на 2022 р.» прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність: з 1 січня становить 1934 UAH, з 1 липня – 2027 UAH, а з 1 грудня – 2093 UAH. За таких обставин максимальний розмір пенсії прокурора в Україні з липня 2022 р. не повинен перевищувати 20270 UAH. Окреслений підхід законодавця має логіку, яку окреслював Верховний Суд в постанові від 21 грудня 2021 р. в справі № 580/5962/20. Попри це, в рішенні КСУ від 3 червня 2013 р. № 3-рп/2013, посилаючись на рішення від 18 червня 2007 р. № 4-рп/2007, Суд дійшов висновку, що обмеження щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці є неконституційним, будучи нормативно-правовим заходом залишення незмінним змісту права на пенсію та щомісячне довічне грошове утримання суддів з паралельним звуженням обсягу цього права (шляхом встановлення граничної межі для таких виплат суддям). Відповідні практики порушують ставлять під сумнів гарантії незалежності та самостійності суддів. При цьому близькими за своїм статусом є також прокурори, а тому, в контексті цього вважаємо доречним усунути дискримінаційний підхід законодавця, виражений в ч. 1 ст. 2 ЗУ 2011 р. № 3668-VI.

Висновки. Аналіз норм чинного законодавства України дозволяє дійти висновку, що всі групи працівників органів прокуратури (прокурори, державні службовці без статусу прокурора, працівники без статусу держслужбовця) можуть розраховувати на реалізацію фундаментального суб'єктивного соціального права – права на пенсійне забезпечення. Попри це, слід мати на увазі, що стан правового регулювання такого забезпечення характеризується критичною юридичною невизначеністю, а остання реформа пенсійного законодавства, котра суттєво позначилась на пенсійному забезпеченні вказаних працівників, може бути охарактеризована в якості такої, що знижує соціальні стандарти працівників органів прокуратури України в пенсійній сфері. Разом із тим, зазначена проблема є більш масштабною та стосується зниження соціальних стандартів забезпечення соціальної безпеки громадян України загалом, що є фоном, на якому зниження стандартів пенсійного забезпечення постає в якості аргументованого, пропорційного та справедливого. З метою вирішення цих проблем доцільно:

1) викласти ч. 20 ст. 86 ЗУ 2014 р. № 1697 в новій редакції, що визначатиме умови та порядок перерахунку призначених пенсій працівникам прокуратури. В абз. 2 п. 2.3 мотиваційної частини рішення КСУ 2019 р. № 7-р зазначається, що первинна редакція ч. 20 ст. 86 ЗУ 2014 р. № 1697 окреслювала множину фактичних підстав, що є достатніми для перерахунку призначених пенсій прокурорів. Незважаючи на це, 28 грудня 2014 р. було прийнято ЗУ № 76-VIII, який було встановлено, що лише Урядом повинні визначатись умови і порядок перерахунку призначених пенсій працівникам прокуратури, що суперечить ідеї поділу влади в Україні та загрожує незалежності прокуратури. З огляду на це, вбачається потреба у викладенні ч. 20 ст. 86 ЗУ 2014 р. № 1697 в редакції, яка буде відповідати первинній редакції цього законодавчого акту, враховуючи той факт, що мотиви її зміни не узгоджуються із засадами демократизму та правової держави та привели до тривалої (починаючи з 28 грудня 2014 р.) юридичної невизначеності умов і порядку перерахунку призначених пенсій працівникам прокуратури України;

2) в межах внесення змін до ЗУ 2011 р. № 3668-VI необхідно змінити ч. 1 ст. 2 вказаного ЗУ, виключивши її поширення на відносини пенсійного забезпечення, які виникають на підставі норм ЗУ 2014 р. № 1697.

Список використаних джерел:

1. Коротких А.Ю. Проблеми юридичної відповідальності державних службовців за трудовим законодавством України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05. Київ, 2019. 472 с.
2. 10. Vláda schválila zmrazení platů ústavních činitelů, soudců a státních zástupců na loňské výši. URL: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3424076-vlada-schvalila-zmrazeni-platu-ustavnich-cinitelu-soudcu-a-statnich-zastupcu-na>
3. 11. Stanovisko Unie státních zástupců ke snižování platů v justici, 07.01.2022. URL: <https://www.uniesz.cz/stanovisko-unie-statnich-zastupcu-k-snizovani-platu-v-justici/>

4. Зауваження Головного юридичного управління на проект Закону України про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи (реєстр. № 7455 від 31.05.2011 р.) від 07.07.2011. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=39220&pf35401=>
5. Гуменюк В.С. Напрями вдосконалення законодавчої бази публічного управління у сфері пенсійного забезпечення в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2021. № 2. Т. 32(71). С. 41–46.
6. Кучма О.Л. Конституційність окремих аспектів пенсійної реформи: українська судова практика та європейський досвід. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 147–149.
7. Безкровний С.А. Реалізація прокурором права на пенсійне забезпечення. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2017. № 3. С. 8–16.
8. O vyhlášení výše platové základny pro určení platu státních zástupců podle zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů : Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 06.11.2019 č. 296. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-296>
9. O vyhlášení výše platové základny pro určení platu státních zástupců podle zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů : Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 21.12.2020 č. 590. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-590>
10. O vyhlášení výše platové základny pro určení platu státních zástupců podle zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů : Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 13.12.2021 č. 492. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-492>
11. Platy ústavních činitelů by měly zůstat stejné jako loni, schválila vláda. URL: <https://www.denik.cz/ekonomika/platy-ustavni-cinitele.html>

References:

1. Korotkykh, A.Iu. (2019). Problemy yurydychnoi vidpovidalnosti derzhavnykh sluzhbovtziv za trudovym zakonodavstvom Ukrainy [Problems of legal responsibility of civil servants under the labor legislation of Ukraine]: dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.05. Kyiv. 472 p. [in Ukrainian].
2. Vláda schválila zmrazení platů ústavních činitelů, soudců a státních zástupců na loňské výši. URL: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3424076-vlada-schvalila-zmrazeni-platu-ustavnich-cinitelu-soudcu-a-statnich-zastupcu-na> [in Czech].
3. Stanovisko Unie státních zástupců ke snižování platů v justici, 07.01.2022. URL: <https://www.uniesz.cz/stanovisko-unie-statnich-zastupcu-k-snizovani-platu-v-justici/> [in Czech].
4. Zauvazhennia Holovnoho yurydychnoho upravlinnia na proiekt Zakonu Ukrainy pro zakhody shchodo zakonodavchoho zabezpechennia reformuvannia pensiiinoi systemy (reiestr. № 7455 vid 31.05.2011 r.) vid 07.07.2011 [Remarks of the Main Legal Department on the draft of the Law of Ukraine on measures for legislative support of the reform of the pension system (reg. No. 7455 dated 31.05.2011) dated 07.07.2011]. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=39220&pf35401=> [in Ukrainian].
5. Humeniuk, V.Ie. (2021). Napriamy vdoskonalennia zakonodavchoi bazy publiclnoho upravlinnia u sferi pensiiinoho zabezpechennia v Ukraini [Directions for improving the legislative framework of public administration in the field of pension provision in Ukraine]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho*. Seria: Yurydychni nauky. № 2. Т. 32(71). pp. 41–46. [in Ukrainian].
6. Kuchma, O.L. (2019). Konstytutsiinist okremykh aspektiv pensiiinoi reformy: ukrainska sudova praktyka ta yevropeiskyi dosvid [Constitutionality of certain aspects of the pension reform: Ukrainian judicial practice and European experience]. *Porivnialno-analitychne pravo*. № 1. pp. 147–149. [in Ukrainian].
7. Bezkrivnyi, Ye.A. (2017). Realizatsiia prokurorom prava na pensiiine zabezpechennia [Implementation of the right to pension by the prosecutor]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*. № 3. pp. 8–16. [in Ukrainian].
8. O vyhlášení výše platové základny pro určení platu státních zástupců podle zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů : Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 06.11.2019 č. 296. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-296> [in Czech].
9. O vyhlášení výše platové základny pro určení platu státních zástupců podle zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů : Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 21.12.2020 č. 590. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-590> [in Czech].
10. O vyhlášení výše platové základny pro určení platu státních zástupců podle zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů : Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 13.12.2021 č. 492. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-492> [in Czech].
11. Platy ústavních činitelů by měly zůstat stejné jako loni, schválila vláda. URL: <https://www.denik.cz/ekonomika/platy-ustavni-cinitele.html> [in Czech].